

- ципу — «Золотого Сечения». Зеркало недели, № 44 (469), 15–21 ноября 2003. <http://www.zerkalo-nedeli>.
7. Бязырев Г. Пифагор. Жизнь — как учение. Том 1. — 2008. <http://lib.rus.ec/b/140693/read>.
 8. Солкин В. Фараон — победитель хаоса. Ж. «Вокруг света» №9 (2852) | - 2011. <http://www.vokrugsveta.ru/vs/article/7490/>.
 9. Пифагор. Золотой канон. Фигуры эзотерики.— М.: Изд-во Эксмо, 2003. — 448 с.
 10. Стахов А. П. Под знаком «Золотого Сечения»: Исповедь сына студбатовца. Глава 3. Что такое «золотое сечение»? 3.13. Золотое сечение и человек. <http://www.trinitas.ru>.
 11. В. Иванов. Тайны гибели цивилизаций. <http://readr.ru/v-ivanov-tayni-gibeli-civilizacij.html?page=14>.
 12. Евклид. <http://ru.wikipedia.org/wiki/Файл:Euclid>.
 13. Lavrus V. Золотое сечение. art.photo-element.ru/analysis/zs/zs.html.
 14. Архитектурная гармония. Мера и пропорция. <http://claw.ru/a-architect/408.html>.
 15. Ляшкевич С. Г. Тайны Пересечений: Словарь. <http://lib.rus.ec/b/140693/read>.
 16. Золотое сечение. <http://www.nauka-istina.ru/aciklama.php?oku=117>.
 17. Вселенная как додекаэдр. <http://www.vokrugsveta.ru/vs/article/2651/> — № 4 (2787). — 2006.
 18. Люлько Л. Жизнь на Землю привезли «бакиболлы». http://www.pravda.ru/science/planet/space/02-11-2010/1055847-nano_0/. — 2010.
 19. Ученые о воде. <http://www.sunson.narod.ru/o-vode-2.html/>. — 2005.
 20. Мосин О. В. Структура воды. http://akwa-servis.ru/publ/struktura_vody/1-1-0-5. — 2011.
 21. Соколов Г. И. Искусство этрусков. — М.: Изд-во «Искусство». — 1990. — 319 с.
 22. Райфман М. Давайте снимим оттиски...http://www.100matolog.com.ua/archive/2009/7/ottisk_079.php. — 2009.
 23. Аржанов Н. П. Золотые страницы http://www.100matolog.com.ua/archive/2009/7/solots_079.php. — 2009.
 24. Буриан Я., Моухова Б. Загадочные этруски. Изд-во «Наука», Глав. ред. восточ. лит.-ры. М., 1970.
 25. Куприянов А. Бронзовый век длящийся бесконечно. Реставрация металла. История <http://restoreforum.ru/biblioteka-restavratora>. — 2011.
 26. Лосев А. Ф. История античной эстетики. Последние века. Книга 1. — М.: Изд-во «АСТ», 2001 г. — 512 с.
 27. Колпинский Ю. Д. Великое наследие античной Эллады и его значение для современности. — М.: Изд-во «Изобразительное искусство», 1977. — 344 с.
 28. Боннар А. Греческая цивилизация. Т.3. От Еврипида до Александрии. — М.: Изд-во «Искусство». — 1991. — 398 с.
 29. «Божественная пропорция» Луки Пачиоли. www.goldenmuseum.com/0403Pacioli_rus.html.
 30. Витрувианский человек — канонические пропорции человека. http://www.fillosoff.ru/knowledge/interesting_facts/7-vitruvius.html. — 2008.
 31. Альбрехт Дюрер <http://www.encyklopedia.narod.ru/bios/kunst/durer/durer.html>.
 32. Альбрехт Дюрер. Название: Дневники. Письма. Трактаты. Том 1. Изд-во «Искусство». 1957.
 33. Егорова М. В. Теория пропорций Альбрехта Дюрера (К опыту реконструкции): Дис. ... канд. искусств.: 17.00.09 СПб., 2004 164 с.
 34. Угол лицевой. <http://enc.lib.rus.ec/be/007/103/103927.htm>.
 35. Белянин В., Романова Е. Жизнь, молекула воды и золотая пропорция. Ж. Наука и жизнь. — № 10, 2004.
 36. Калинина Н. В. Протезирование при полной потере зубов. — М.: Изд-во «Медицина», 1979. — с. 119.
 37. Bratu D., Ieremia Z, Uram-Țuculescu S. Bazele clinice și tehnice ale protezării edentației totale. Timișoara, editura imprimerei de vest oradea, 2003. — с. 87, 185 — 188.
 38. Радлинский С. В. Реставрация передних зубов. ДентАрт. — 1998. — № 3. — с. 29 — 40.
 39. Витрувий. Десять книг об архитектуре. Изд-во «Архитектура-С». — 2006. — 328 с.

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A STOMATOLOGULUI: ORIGINI ISTORICE, ASPECTE SPIRITUALE ȘI BIOETICE

Corneliu NĂSTASE,
asistent universitar,
catedra Stomatologie
terapeutică USMF
„N. Testemițanu“

Rezumat

Ziua Internațională a stomatologului este sărbătoarea profesională a dentiștilor și medicilor stomatologi, celebrată în întreaga lume în fiecare an la 9 februarie, — în ziua comemorării Sfintei Apollonia, care este patroana celor suferinzi de durere de dinți și a stomatologilor. Acesta este motivul pentru a considera ziua respectivă drept Ziua Internațională a stomatologului.

În istoria creștinismului putem găsi numele personalităților care au lăsat urma lor pe pământ, cimentând prin viața sa de martir bazele credinței și temelii bisericii.

Viața și sacrificiul Apolloniei din Alexandria, care au făcut-o martir, le-am studiat un timp oarecare, bazându-mă pe o varietate de literatură disponibilă și găsind o mulțime de informații interesante, dar, de asemenea, și suficiente absurdități sau tratări superficiale.

Acest lucru s-a întâmplat în timpul Imperiului Roman, în cazul în care o femeie din Alexandria, și-a sacrificat viața, dar nu s-a dezis de credința și convingerile sale, chiar și sub tortură. Călăul i-a extras dinții și i-a zdrobit maxilarele. Înainte de moarte, conform legendei, ea s-a oferit să-i protejeze pe cei care ar putea simți vreodată o asemenea durere. În acel moment, ea a devenit patroana celor care suferă de durere de dinți și alte boli stomatologice, iar mai târziu — și a însăși stomatologilor.

Cuvinte cheie: Sfânta Apollonia din Alexandria, creștinism, martir, sfântă patroană, stomatolog.

Summary

INTERNATIONAL DAY OF DENTIST: HISTORICAL BACKGROUND, SPIRITUAL AND BIOETHICAL ASPECTS

The International day of the dentists is a professional holiday of dentists, which is celebrated February 9 on the whole planet annually at day of the memories saint Apollonia, which is an Patron Saint of Dentists and those with toothaches or have a dental diseases. So this day is considered *International Day of dentist*.

There is a lot of name of the personalities in histories of christianity, which have left their footprints on the earth like a martyr's life at the beginning of the church.

The life and sacrifice of Saint Apollonia from Alexandria, done her martyr, I studied certain time on varied available literature, and in which I have found much interesting information, but also it is enough much senseless or superficial interpretations.

This occurred in time of the Roman empire, where woman in Alexandria gave her life, but did not abandon to their own beliefs and faiths, under torture even. The executioner has dislodged her teeth and has crushed her jaws. Before death, according to legend, she has offered one, for that she was invoked by those with toothaches or have a dental diseases. In this moment she became in the Patron Saint of Dentists and Dental Diseases.

Keywords: Saint Apollonia from Alexandria, Christianity, martyr, Patron Saint of Dentists, Dentist.

Istorie și legende

Cu mult timp înainte de apariția profesiei de stomatolog oamenii, care sufereau de dureri de dinți, invocau numele Sfintei Apollonia, patroanei dentisticii, iar pentru calmarea durerii bolnavii citeau rugăciuni speciale. Acum, din ce în ce mai des pacienții recurg la serviciile medicilor stomatologi. Cu toate acestea, un doctor bun trebuie să aibă nu doar cunoștințe medicale temeinice, dar, de asemenea, și valori spirituale. De aceea, chiar dacă știința medicală este separată de biserică, între cele două discipline din trecutul obscur și până în prezent există legături destul de strânse.

Poate de aceea Ziua Internațională a stomatologului este o sărbătoare profesională a medicilor stomatologi și dentiști, care este celebrată în întreaga lume în fiecare an pe 9 februarie, prin asociere cu Ziua comemorării Sfintei Apollonia, considerate a fi patroana celor suferinzi de durere de dinți, dar și a stomatologilor. Sărbătoarea profesională venită la noi nu prin porunca unor înalte instituții de stat, ci ca o continuare reactualizată a unei vechi și frumoase tradiții.

Astăzi, stomatologia este una din domeniile medicinei care se dezvoltă cel mai dinamic. Stomatologia

modernă oferă pacienților o gamă largă de servicii, care vizează tratarea dinților și gingiilor, ocluziei dentare, redarea valorii dinților și albirea acestora. Ziua de muncă tensionată la fotoliul stomatologic creează o dorință de a trage suflul, privind înapoi la cele realizate și evaluându-și poziția reală în rîndul altor profesioniști.

După cum s-a adevărit, stomatologia este una dintre cele mai vechi ramuri ale medicinei. Străvechii „stomatologi“ utilizau prototipul primei bor-mașini încă 9000 ani în urmă. Această descoperire neașteptată a fost făcută de savanții din SUA și Franța.

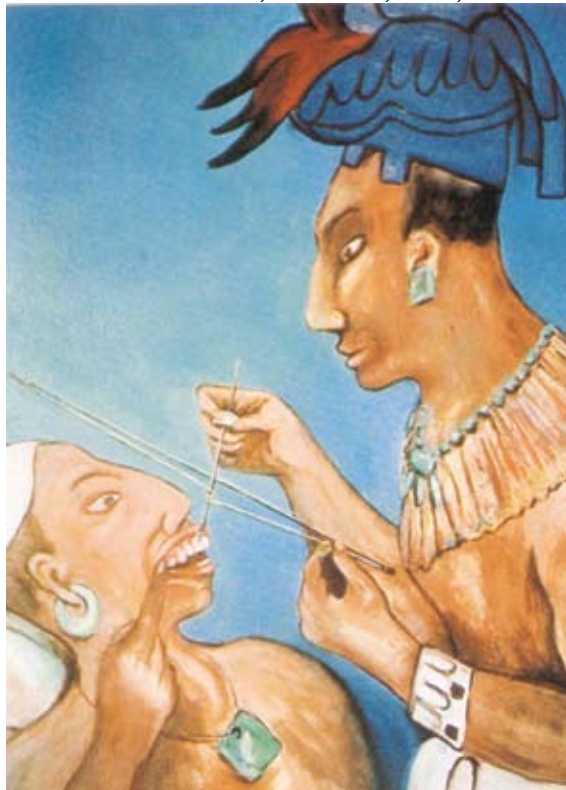

Fig.1. Prepararea dinților în America precolumbiană

Examinînd rămășițele osemintelor unor oameni care au trăit 7 — 5,5 mii de ani înaintea erei noastre, găsite în timpul săpăturilor arheologice în provincia Baluchistan, din Pakistan în unii dinți au fost găsite orificii aproape perfecte, făcute în timpul vieții, cu diametrul de 1-3 mm și o adâncime de până 3,5 milimetru. Drept dovadă a artei anticilor „stomatologi“ servește faptul că, în unele cazuri, au fost sfredeliți niște molari greu accesibili, iar unul din orificiile găsite au fost realizate din partea linguală.

Cu toate acestea, Ziua Internațională a stomatologului este o sărbătoare profesională relativ tînără. Data Zilei Internaționale a stomatologului nu a fost aleasă întâmplător. În istoria creștinismului, dar și a civilizației la general, sunt scrijelite numele persoanelor care au lăsat urma lor pe pămînt, cimentînd prin viața sa de martir bazele credinței și temelii bisericii creștine.

Tradiția de a celebra sărbătoarea noastră profesională — Ziua Internațională a stomatologului — izvoarăște din istoria tumultuoasă și frecvent tragică a creș-

tinismului — și anume, printr-un model excepțional de devotament și de moralitate profundă, și este legată de numele unei femei pe nume Apollonia (*var.* Apollonia, Polina). Sfânta Apollonia, care a devenit patroana dentiștilor și, în caz de necesitate, a pacienților acestora.

Viața și sacrificiul Apolloniei din Alexandria, care au făcut-o martir, le-am studiat un timp oarecare, bazându-mă pe o varietate de literatură disponibilă și gândind o mulțime de informații interesante, dar, de asemenea, și suficiente absurdități sau tratări superficiale.

Acest lucru s-a întâmplat în timpul Imperiului Roman, în cazul în care o femeie în etate din Alexandria, și-a sacrificat viața, dar nu s-a dezis de credința și convingerile sale, chiar și sub tortură.

Apollonia s-a născut în a. 200 D.H. și a fost fiica lui Lectus, important oficial din Alexandria, care a trecut la credința în Hristos, în perioada când mulți compatrioți ai acesteia erau păgâni (*sec. III e.n.*).

Educația tinerei Apollonia a fost elitistă. La acel moment în Alexandria exista campusul academic Museyon cu universitate, în care activau cei mai renumiți savanți din acele timpuri, și pentru necesitățile cărora au fost construite un observator, o grădină zoo-

Fig.2.

Fig. 3. Apollonia tânără (Albrecht Durer, 1521)

Fig. 4. Museyon din Alexandria

logică, o grădină botanică și o faimoasă bibliotecă, care a fost cel mai valoros tezaur cultural al lumii aproape nouă secole.

Strict vorbind, au existat două biblioteci: cea laică din Bruhiyon și cea religioasă din templul Serapis. Aceste posibilități au oferit tinerei talentate condiții unicate pentru formarea calităților de predicator remarcabil și polemist imbatabil.

Fig. 5. Ruinele templului Serapis

Fig. 6,7. Biblioteca din Alexandria

Fig. 8. Carte a Bibliotecii din Alexandria

În a. 216 Apollonia și-a împlinit visul de a fi botezată, acest eveniment lăsând o amprentă adâncă asupra restului vieții sale. În următorii 33 de ani ea a fost un propovăduitor extraordinar în numele lui Hristos.

Virgina diaconiță Apollonia a fost martirizată la vârsta de 49 de ani în Alexandria în timpul persecuției creștinilor în anii de domnie a împăratului Decius.

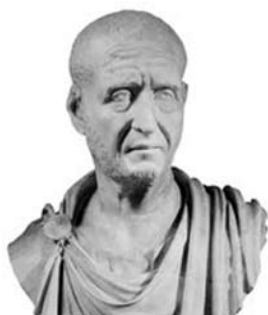

Fig. 9. Împăratul Decius

Fig. 10. Artefact creștin din acea epocă

Călăul i-a extras dinții și i-a zdrobit maxilarele. Apollonia a rezistat torturilor inumane și a refuzat să renunțe la credința sa. Văzând aceasta, păgânii au întins după oraș un foc mare și au amenințat să o ardă de vie pe stâlp, dacă ea nu va ridica rugi către idoli. Femeia curajoasă a ales să se arunce în foc, decât să îndeplinească cerințele gloatei furioase de a-și trăda crezul.

Fig. 11. Torturarea Apolloniei Fig. 12. Arderea pe rug a Apolloniei

Înainte de moarte, conform legendei, ea s-a oferit să-i protejeze pe cei, care ar putea simți vreodată o asemenea durere. În acel moment, ea a devenit patroana celor care suferă de durere de dinți și alte boli stomatologice, iar mai târziu — și a însăși stomatologilor. Procesul de canonizare, ca martir, a sfintei Apollonia a avut loc relativ rapid — în anul 300.

Deși Dionisie a numit-o „o femeie bătrână și căruntă”, artiștii plastici au prezentat-o tradițional pe Apollonia cu chipul de fecioară tânără și cu atributele în conformitate cu natura suferințelor, — cleștii (sau dinții) și creanga de palmier (*simbol al martiriului*). În scenele de suferință, ea apare legată de un stâlp, în centrul unui rug. Unul din călăi o ține de păr, iar celălalt îi scoate dinții.

În 1984 Organizația Mondială a Sănătății și Societatea Internațională a stomatologilor a stabilit ziua de 9 februarie drept Ziua Internațională a stomatologului, în care noi, colegii, comemorăm patroana breslei noastre.

În CSI, această sărbătoare este celebrată mai activ ultimii ani. Astăzi, a ajuns în vogă de a numi clinici stomatologice și edituri de literatură stomatologică în cinstea Sf. Apollonia. Chiar a fost instalat în 2011, la inițiativa unor antreprenori privați, monumentul Sfintei Apollonia în preajma uneia din clinicile stomatologice din orașul Soci.

În unele țări, în această zi persoane oficiale și pacienții felicită stomatologii cu sărbătoarea lor profesională. Ziua Internațională a stomatologului este o zi lucrătoare.

Felicităm din toată inima toți colegii noștri cu sărbătoarea profesională — Ziua Internațională a stomatologului!

Este un motiv aparte să ne amintim de rolul medicului dentist în viața oamenilor, misiunea noastră, posibilitățile infinite ale materialelor și tehnologiilor dentare moderne dacă sunt aplicate de un specialist iscusit. Vă dorim să continuați dăruirea oamenilor unor dinți sănătoși și a unor zâmbete fermecătoare! Să vă însoțească norocul în tot și în toate! Vă dorim noi realizări frumoase în abordarea problemelor și sarcinilor profesionale, multă fericire, sănătate și prosperitate pentru întreaga comunitate stomatologică!

Bibliografie:

1. Предприниматели открыли памятник в Сочи. „Деловая газета. Юр“, 02 августа 2011, 15:47
2. Bunn S. T. St. Apollonia, Patron Saint of Dentistry. Retrieved 5/6/2003 from <http://www.drBunn.com/apollonia.htm>.
3. Cohen R. A. Chapel of St. Apolline. — Brit Dent J, 1975, 138: 147-148.
4. Kirsch J. P. Catholic Encyclopedia: Saint Apollonia. Retrieved 5/6/2003 from <http://www.catholic-forum.com/saints/stal3002.htm>.
5. McNamara R. F. St. Apollonia and Friends in Saints Alive. Retrieved 5/6/2003 from <http://www.stthomasirondeguoit.com/SaintsAlive/id264.htm>.
6. Saint Apollonia of Alexandria. <http://holy-icons.com/category/saints/page/2/>
7. Аполлония. — Православная Энциклопедия: <http://www.pravenc.ru/text/75678.html>
8. Дурново е. А., Ярцева А. В. Всемирный день стоматолога. История нашего праздника. „Обзорение. Медтехника“, 1 (72) 09.02.11
9. Евсвий Памфил, Церковная история, VI, 41, http://palomnic.org/history/ort/tserkov/evs_kes/6/
10. Житие. официальный сайт Православной Церкви в Америке, считано 22.II.2009: <http://ocafs.oca.org/FeastSaintsViewer.asp?SID=4&ID=1&FSID=149035>
11. Игнатова И. Международный день стоматолога <http://www.vedom.ru/life/view/20055/>
12. Международный день стоматолога и Святая Аполлония <http://doch-evy.livejournal.com/140283.html>, 9 Фев, 2011 at 6:33 PM
13. <http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki/212676>
14. <http://mednet.kirov.ru/index.php?str=/content/med-health/articles/den-stomatologa>
15. <http://palmyra.net.ua/blog/9-fevralja-den-svjatoj-apollonii-pokrovitelnicy-vsekh-stomatologov-mira/2011-02-08-65>
16. http://ru.wikisource.org/wiki/ЭСБЕ/Аполлония_святая
17. <http://sana-f.ucoz.lv/publ/khochu-vsjo-znat/v-pamjat-svjatoj-apollonii/3-1-0-27>
18. <http://thecatholicexpert.hubpages.com/hub/SaintApollonia>
19. <http://www.antiochian.org/node/17497>
20. http://www.historyx.ru/brokgauz_efron4/page/apolloniya_svyataya.7950/
21. <http://www.pravenc.ru/text/Деции.html>